C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr. 1r-774/2025 Judecătoria Orhei, sediul Rezina
1-25120266-03-1r-01102025 Judecător: Ludmila Tetiu

D E C I Z I E
În numele Legii

06 noiembrie 2025 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Nord
În componența:
Președintele ședinței, judecătorul: Ghenadie Liulca
Judecătorii: Aurelia Andronache și Ludmila Iarmaliuc

a judecat în ședință de judecată, în ordine de recurs, recursul procurorului în Procuratura Orhei, oficiul Rezina, Vasile Botnarenco declarat împotriva sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 02 septembrie 2025 în cauza penală privind condamnarea lui:

Balan Ivan *****, a.n. *****, c/p *****, originar și domiciliat în *****, str. *****, în relații de concubinaj, la întreținere trei copii minori, ne angajat în câmpul muncii, nesupus serviciului militar, anterior nejudecat, cetățean al R. Moldova,

- în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) Cod penal,-

Cauza a fost examinată în baza acordului de recunoaștere a vinovăției prevăzută la art. 509 Cod de procedură penală,

Termenul de judecare a cauzei:
În instanța de fond: *21.08.2025 - 02.09.2025*;
În instanța de recurs: *01.10.2025 -06.11.2025*.

Procedura de comunicare a părților despre examinarea recursului executată.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținându-se cont de argumentele recursului, materialele cauzei, pentru expunere asupra recursului, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă:

Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 02 septembrie 2025, a fost accept acordul de recunoaștere a vinovăției încheiat la data de 20 august 2025, la inițiativa inculpatului Balan Ivan şi apărătorului său, avocatul Coadă Victor, între procurorul în Procuratura Orhei, Oficiul Rezina Radu Procopciuc şi inculpatul Balan Ivan, prin care ultimul şi-a recunoscut vina, a acceptat încadrarea juridică a faptei şi forma de executare a pedepsei, în schimbul unei pedepse reduse.

Balan Ivan a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 320 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea art. 80 Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu amendă în mărime de 370 unități convenționale, echivalentul a 18500 (optsprezece mii cinci sute) lei.

Potrivit art. 64 alin. (3^1) Cod penal s-a explicat lui Balan Ivan că este în drept, în termen de cel mult 3 zile lucrătoare din momentul în care hotărârea devine executorie, să achite jumătate din suma amenzii indicate, în acest caz va fi considerat că sancțiunea amenzii este executată integral.

Până la rămânerea definitivă a sentinței, în privința inculpatului Balan Ivan a fost menținută măsura preventivă - obligarea de a nu părăsi țara.

Corpurile delicte: Scrisoarea de informare expediată către Balan Ivan de către executorul judecătoresc Grigore Stoain din 06.08.2024; hotărîrea judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 21.12.2023 pe 03 file; demersul executorului judecătoresc din 22.11.2023 pe 01 file; proces-verbal nr. 176-13167/2022 din 22.11.2023 pe 01 file; cererea privind intentarea procedurii de executare expediată de reprezentantul” Easy Credit” SRL executorului judecătoresc Stoian Grigore pe 01 file; titlul executoriul emis de Judecătoria Orhei, sediu Rezina din 30.12.2021 pe 02 file; informația din baza de date ’’Acces Web” cu privire la cet. Balan Ivan pe 01 file; încheiere din 10.02.2022 de primire spre executare și intentare a procedurii de executare emisă de executorul judecătoresc pe 01 file; răspunsul cu nr. 34/20/5-2820 din 22.02.2022 pe 01 file; Declarație scrisă de cet. Balan Ivan executorului judecătoresc Stoian Grigore pe 01 file; Citație nr 176- 13167/2022 din 02.02.2023 pe 01 file; Citație nr. 176-13167/2022 din 05.05.2023 pe 01 file; Citație nr. 176-13167/2022 din 25.08.2023 pe 01 file; Citație repetată nr. 176- 13167/2022 din 15.11.2023 pe 01 file; Citație nr. 176-13167/2022 din 09.01.2024 pe 01 file; avize de recepție pe numele cet. Balan Ivan pe 02 file; Răspunsul cu nr. 01/15-02 din 15.02.2022 pe 01 file; încheiere nr. 176-13167/2022 din 10.02.2022 pe 01 file; încheiere nr. 176-

13167/2022 din 09.01.2023 pe 01 file; comunicat informativ privind disponibilul în conturile bancare a cet. Balan Ivan pe 01 file; informație privind veniturile și proprietățile debitorului Balan Ivan pe 02 file; încheiere din 31.12.2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina pe 01 file, recunoscute în calitate de mijloc material de probă prin ordonanța din 28.01.2025, se vor păstra în continuare la cauza penală.

Pentru a se pronunța cu sentința în cauză instanța de fond, *în fapt,* a constatat că, la data de 10.02.2022, de către executorul judecătoresc Grigore Stoian, prin încheierea nr. 176 - 13167/2022, a fost intentată procedură de executare a documentului executoriu, și anume, titlului executoriu nr. 2-1001/2021 din 30.12.2021, emis de Judecătoria Orhei, sediul Rezina, prin care s-a dispus încasarea de la Balan Ivan *****, a.n. *****, în beneficiul lui OCN „Easy Credit" SRL: în baza contractului de credit nr. 097615614 din 24.04.2019, cu titlu de datorie suma de 4 439 lei, cu titlul de dobândă de întârziere suma de 50 lei, în total 4 489 lei; în baza contractului de credit nr. 098926635 din 01.10.2018, ratele scadente dar neachitate în mărime de 2 926 lei, ratele rămase în sumă de 17 886 lei, dobândă de întârziere în sumă de 1 025 lei, în total suma de 21 837 lei; cu titlu de cheltuieli pentru taxa de stat achitată la înaintarea acțiunii suma de 789, 78 lei.

La 21.12.2023, în baza procesului-verbal cu privire la contravenție, întocmit la 22.11.2023 de către executorului judecătoresc Grigore Stoian, luând în considerație că debitorul acționează cu rea-credință, eschivându-se de la executarea documentului executoriu indicat supra, prin hotărârea irevocabilă a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani (dosarul nr. 4- 3796/2023), Balan Ivan a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției, prevăzută de art. 318 alin. 1 Cod Contravențional, fapt despre care Balan Ivan a fost înștiințat.

În pofida acestui fapt, Balan Ivan după aplicarea sancțiunii contravenționale și până în prezent, având un nou termen pentru executarea obligației, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, intenționat nu a executat hotărârea instanței de judecată din 30.12.2021.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmate de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept* faptele inculpatului Balan Ivan întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) Cod penal – *neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executare a hotărârii instanței de judecată, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale.*

La data de 18.08.2025, în conformitate cu prevederile art. 281 și art. 282 Cod de procedură penală, Balan Ivan, a fost pus sub învinuire, fiindu-i incriminată comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) Cod penal.

La etapa urmăririi penale, învinuitul a recunoscut în mod expres vina în legătură cu fapta descrisă mai sus și a acceptat încadrarea juridică a acesteia, în

acest sens, servind drept confirmare declarația scrisă personal de Balan Ivan și anexată la materialele dosarului.

De asemenea, la etapa urmăririi penale, Balan Ivan asistată de apărătorul său, și-a manifestat voința să încheie acord de recunoaștere a vinovăției.

Astfel, la inițiativa lui Balan Ivan și a apărătorului acestuia, Victor Coadă, în conformitate cu prevederile art. 504 și art. 505 Cod de procedură penală, având aprobate, în scris, limitele pedepsei de către procurorul ierarhic superior și luând în considerare faptul că, în baza probelor administrate, reiese că fapta a fost săvârșită de inculpat și rezultă stabilirea vinovăției acestuia, a fost întocmit acord de recunoaștere a vinovăției pe cauza penală în privința lui Balan Ivan.

Exercitarea căilor de atac:

Împotriva sentinței instanței de fond a declarat recurs procurorul în Procuratura Orhei, oficiul Rezina, Vasile Botnarenco, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea sentinței și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat că, la 20 august 2024 a fost încheiat acordul de recunoaștere a vinovăției între procuror și învinuitul Balan Ivan, prin care a declarat că învinuitul își recunoaște în mod expres vina în legătură cu fapta descrisă mai sus și acceptă încadrarea juridică a acesteia. Recunoaște în mod expres comiterea faptei incriminate și acceptă încadrarea juridică a acesteia, declarând că, recunoașterea este făcută în mod voluntar, fără constrângeri și în deplină cunoștință de cauză, exprimându-și dorința de a coopera în mod sincer și în deplină cunoștință de cauză cu autoritățile competente, pentru a contribui la o soluționare eficientă și corectă a cauzei.

În urma negocierilor dintre procuror, învinuit și apărătorul acestuia, în ceea ce privește categoria, cuantumul și modul de executare a pedepsei ce urmează a fi aplicată de instanța de judecată, în limitele prevăzute de art. 80 din Codul penal și ținând cont de prevederile art. 75-78 din Codul penal, s-a ajuns la următorul consens, cu privire la pedeapsa ce urmează a fi aplicată în cadrul acordului de recunoaștere a vinovăției: categoria pedepsei: amendă în mărime de 370 unități convenționale echivalentul a 18 500 (optsprezece mii lei).

Astfel, se relevă că la stabilirea pedepsei procurorul a ignorat prevederile art. 64 alin (3) Cod penal care prevede că mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele la 500 la 3000 unități convenționale, iar pentru infracțiunile săvârșite din interes material până la 20000 unități convenționale, luându-se ca bază mărimea unității convenționale la momentul săvârșirii infracțiunii. Mărimea amenzii se stabilește în funcție de gravitatea infracțiunii săvârșite și de situația materială a celui vinovat și a familiei sale. Luând în considerare circumstanțele cauzei, instanța de judecată poate dispune achitarea amenzii în rate timp de pînă la 5 ani.

Prin urmare, recurentul consideră că instanța eronat a acceptat acordul de recunoaștere a vinovăției din 20 august 2025, stabilind o pedeapsă ilegală, ori pedeapsa penală nu poate fi sub limita de 500 unități convenționale.

Argumentele părților:

Potrivit prevederilor art. 447 alin. (1), (2) Cod procedură penală recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. **(2)** Instanța de recurs fixează data examinării și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului și a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursului, părțile nu au depus referință asupra recursului declarat.

Aprecierea instanței de recurs:

Cercetând materialele cauzei penale în raport cu argumentele invocate, verificând legalitatea și temeinicia sentinței în baza materialelor dosarului, Colegiul penal consideră necesar de a admite recursul acuzatorului de stat, cu casarea sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 02 septembrie 2025, și remiterea cauzei penale la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată, din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 1^2) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs sentințele pronunțate în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției şi în procedura acordului de cooperare.

Potrivit art. 509^1 alin. (8), (9) Cod de procedură penală, sentința adoptată în condițiile prezentului articol este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs în termen de 15 zile de la pronunţare, invocându-se doar erorile procesuale şi măsura de pedeapsă stabilită. Recursul se judecă de către instanța ierarhic superioară în conformitate cu prevederile art.447 şi 448.

Conform art. 448 Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs. Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. d) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În acest sens Colegiul notează că, rațiunea şi finalitatea exercitării căii de atac rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța de grad inferior la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează are un rol preventiv şi unul reparator.

Astfel, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de fond, inclusiv şi să o caseze, atunci când se constată admiterea erorilor de drept de natură să afecteze echitatea desfășurării procesului şi care au avut drept consecință adoptarea unei hotărâri nemotivate.

Din conținutul recursului declarat de acuzatorul de stat rezultă că, acesta este de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de judecată, acord cu starea de fapt stabilită de instanța de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, considerând că în privința lui Balan Ivan a fost individualizată incorect cuantumul pedepsei sub formă de amendă, care nu poate fi mai mică decât 500 unități convenționale.

La caz, reieșind din limitele recursului înaintat Colegiul penal, verificând legalitatea individualizării pedepsei penale aplicate în privința inculpatului, constată prezența erorii de drept prevăzute la art. 444 alin. (1) pct. 9) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile judecătorești pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond în cazurile în care s-au aplicat pedepse în alte limite decît cele prevăzute de lege sau greșit individualizate în raport cu prevederile capitolului VII din Partea generală a Codului penal.

În acest context Colegiul arată că, sistemul dreptului penal stabilește pedepse relativ determinate (limite) și de ele trebuie să se conducă instanța de judecată la aplicarea pedepsei. Aceste limite sunt: minimum și maximum general sau cel special prevăzut pentru fiecare infracțiune în textul incriminator. Depășirea acestora, adică aplicarea eronată a legii în ceea ce privește stabilirea unei pedepse inexistente, servește motiv de casare.

De asemenea, ca motiv de casare servește și încălcarea esențială a prevederilor art. 7, 75-78 Cod penal, care stipulează principiile generale ale individualizării pedepsei.

Astfel, verificând legalitatea sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 02 septembrie 2025 sub aspectul atacat Colegiul constată că, atât procurorul la încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției, la negocierea cuantumului pedepsei ce urmează a-i fi stabilită lui Balan Ivan pentru comiterea infracțiunii prevăzută la art. 320 alin. (1) Cod penal, cât și ulterior instanța de fond la acceptarea acordului de recunoaștere a vinovăției încheiat la data de 20 august 2025, între procurorul în Procuratura Orhei, Oficiul Rezina Radu Procopciuc şi inculpatul Balan Ivan, nu au dat deplină eficiență prevederilor art. 64 alin. (3) Cod penal, care prevede că ***mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabileşte în limitele de la 500 la 3000 unităţi convenţionale***, iar pentru infracțiunile săvîrşite din interes material – pînă la 20000 unități convenționale, luîndu-se ca bază mărimea unității convenționale la momentul săvîrșirii infracțiunii. Mărimea amenzii se stabilește în funcție de gravitatea infracțiunii

săvîrşite şi de situaţia materială a celui vinovat şi a familiei sale. Luînd în considerare circumstanţele cauzei, instanţa de judecată poate dispune achitarea amenzii în rate timp de pînă la 5 ani.

Concomitent se relevă că, potrivit art. 80 alin. (1) Cod penal, în cazul în care persoana pusă sub învinuire încheie un acord de recunoaştere a vinovăţiei, iar instanţa de judecată acceptă acest acord, limitele de pedeapsă prevăzute în Partea specială a prezentului cod ***se reduc cu o tremie***.

În subsidiar se reţine că, art. 320 alin. (1) Cod penal prevede în calitate de pedeapsă amendă în mărime de la 550 la 650 de unităţi convenţionale sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

Prin urmare, Colegiul penal concluzionează că la individualizarea pedepsei sub aspectul stabilirii categoriei acesteia, procurorul a acordat deplină eficienţă prevederilor art. art. 6, 7, 61, 75-78 Cod penal, însă la stabilirea mărimii pedepsei au fost admise derogării de la prevederile art. 64 alin. (3) Cod penal, convinindu-se asupra stabilirii lui Balan Ivan a pedepsei cu amendă sub limita generală de 500 unităţi convenţionale prevăzută la.

În fortificarea acestui deziderat Colegiul penal atestă că, prin prisma efectelor prevăzute la art. 80 alin. (1) Cod penal, lui Balan Ivan pentru comiterea infracţiunii prevăzute la art. 320 alin. (1) Cod penal urma a-i fi stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unităţi convenţionale, care constituie atât limita minimă, cît şi cea maximă, într-u cît reducând cu o treime limita minimei a amenzii este de 366,7 unităţii convenţionale, iar limita maximă este de 433,4 unităţii convenţionale, limite care sunt sub limita minimă generală de 500 unităţi convenţionale prevăzută la art. 64 alin. (3) Cod penal, din care însă nu se mai poate face reducere.

În consecinţă, Colegiul penal opinează că eroarea admisă de către instanţa de judecată nu poate fi reparată de către instanţa de recurs în prezenta procedură, or, potrivit art. 449 alin. (1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: admite recursul, casînd hotărîrea, parţial sau integral, şi ia una din următoarele soluţii: rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, ***dacă prin aceasta nu se agravează situaţia inculpatului.***

Prin urmare, Colegiul penal notează că prin corectarea erorii comise de prima instanţă la individualizarea pedepsei penale va fi agravată situaţia inculpatului, fapt inadmisibil.

Suplimentar, este necesar a face menţiune asupra încălcării dreptului inculpatului la un recurs efectiv în situaţia amintită, fiind lipsit de posibilitatea exercitării unei căi de atac prevăzute în condiţiile legii.

Dispoziţiile prevăzute de art.6 şi art.13 din Convenţie rezervă inculpatului dreptul la un proces echitabil şi dreptul la un recurs efectiv, care dau expresie unei

idei generale, potrivit căreia o protecție eficace a drepturilor omului nu poate fi realizată prin simpla consacrare a unor drepturi substanțiale, ci este necesar ca aceste drepturi să fie însoțite de garanții fundamentale de ordin procedural, care să asigure mecanismele corespunzătoare de punere în valoare.

Subsidiar, în susținerea celor expuse mai sus, Colegiul penal face trimitere și la pct.12 al Hotărârii explicative a Plenului Curții Supreme de Justiție din 09.06.2014 cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, unde Curtea a reținut următoarele: „*Articolul 13 din Convenția Europeană stabileşte că orice persoană ale cărei drepturi şi libertăți recunoscute de Convenție au fost încălcate are dreptul să se adreseze efectiv unei instituții naționale, chiar şi atunci cînd încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale. Termenul „recurs efectiv", în sensul acestui articol, urmează a fi privit nu ca o cale de atac instituită prin lege, ci ca un remediu real instituit la nivel național, conform căruia o persoană considerată victimă a unei violări ale drepturilor sale prevăzute de Convenţie poate ataca în fața instanțelor judecătoreşti pretinsa violare".*

Dat fiind faptul că, încălcările normelor procedurale specificate supra, comise de către instanța de fond, constituie erori de drept prescrise în art. 444 alin. (1) pct. 9) Cod de procedură penală, şi care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului declarat de acuzatorul de stat, casarea totală a sentinței contestate şi dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

La o nouă examinare instanța de fond urmează să dea deplină eficiență art. 509^1 alin. (4) și (4^1) Cod de procedură penală, care stipulează că la stabilirea pedepsei cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror şi învinuit, instanța verifică dacă individualizarea acesteia a fost efectuată în limitele de pedeapsă prevăzute de legea penală, dacă limitele pedepsei au fost reduse în condițiile art.80 Cod penal şi dacă au fost aplicate prevederile art.75–78 din Codul penal.

În cazul acceptării acordului de recunoaștere a vinovăției, ***instanța de judecată nu poate modifica*** încadrarea juridică a faptei, ***pedeapsa negociată în acord sau modul de executare a pedepsei.***

Iar, potrivit dispozițiilor alin. (5) al aceluiași articol, dispozitivul sentinței trebuie să conțină informațiile specificate la art.395, care se aplică în mod corespunzător. În cazul în care s-a comis o eroare la stabilirea pedepsei definitive cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror şi învinuit, ***instanța, la pronunțarea sentinței, poate înlătura eroarea constatată, fără a agrava starea învinuitului***. Instanța poate aplica pedeapsa complementară în cazul în care ajunge la această concluzie.

Precum și de dispozițiile art. 509^2 alin. (1) Cod de procedură penală**,** în cazul în care nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art.504 alin.(3) şi (4), art.505 alin.(2) şi (3) şi art.508 alin.(1) cu privire la toate faptele care au făcut obiectul acordului de recunoaștere a vinovăției sau dacă instanța de judecată apreciază că încadrarea juridică a faptei este eronată, că pedeapsa prevăzută de lege ori modul de executare a pedepsei cu privire la care s-a ajuns la un acord este stabilit contrar legii sau că soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror şi inculpat este nejustificat de blândă în raport cu gravitatea infracțiunii ori cu personalitatea inculpatului, instanța, printr-o încheiere, respinge acordul de recunoaștere a vinovăției şi îl restituie procurorului în vederea continuării urmăririi penale.

În conformitate cu prevederile art.449 alin. (1) pct. (2) lit. d) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E:

Recursul procurorului în Procuratura Orhei, oficiul Rezina, Vasile Botnarenco declarat împotriva sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 02 septembrie 2025 prin care Balan Ivan a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) Cod penal, se admite, cu casarea sentinței în cauză și remiterea cauzei la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului: **Judecător:** **Judecător**